

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritipne peti-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se bla govolojo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

„Tugomer“ — prepovedan.

Dramatično društvo hotelo je Jurčičevega „Tugomera“ predstaviti na ljubljanskem odru. Obrnilo se je do deželne vlade, da bi se predstavljanje omenjene žaloigre dovolilo. Prejelo je sedaj sledečo rešitev:

Cenjenemu odboru dramatičnega društva v Ljubljani.

Reševaje ustno prošnjo z dne 9. t. m., naj se podeli cenjenemu društvu dovoljenje za predstavljanje Jurčičeve žaloigre „Tugomer“ v tukajšnjem deželnem gledališču, priobčuje se cenjenemu odboru, da c. kr. deželno predsedništvo v smislu § 3. gledališkega reda z dne 14. novembra 1850, št. 454 drž. zak. in točka 3. navodila k temu gledališkemu redu predstavljanje te igre prepove, in to z ozirom na njeno tendenciozno vsebino, in ker bi predstavljanje isterazpor mej narodi mogoče pospeševalo.

Zoper ta odlok dopuščen je cenjenemu odboru priziv na vis. c. kr. ministrstvo za notranje stvari, kateri se ima tekom 14 dni od vročitve tega odloka tu vložiti.

Vrača se za jedno v pogled semkaj predložena knjiga.

Za c. kr. deželnega predsednika:

Schemerl m. p.

Prečitavši to ordonanco našega slavnega deželnega predsedništva, občutili smo prav živo, da gospodje, ki zapovedujejo pri tem predsedništvu, s svojim duhom in mišljenjem še vedno tiče v tistih blaženih časih, ko se je državni zakonik na leto izdajal v štirih debelih zvezkih, in ko je državna vlada bila nekak občni jerob, ter je vtikala svoj nos v vsako malenkost. Bili so to blaženi časi, ko bi država bila dostikrat najraje prepovedala še sopsti svojim podnikom, ako bi taka prepoved mogoča bila! Bili so to tisti časi, ko je borinirani centralistični birokratizem ravno s svojo velikansko nerodnostjo vlival olje mej narodnostne prepire, ter bil pri tem največkrat tako nesrečen, da je tam kjer je hotel gasiti, zanetil velik ogenj. Dostikrat

je nesrečna ta birokracija prihitela na mesto, kjer niti gorelo ni, z znano dvorno brizgalnico, ter dasi ni bilo ognja, brizgala na vse strani, provzročujoč tako nepotrebnost škodo, in še bolj nepotrebno razburjenje! Kakor vse kaže, tiči tudi naš baron Hein še globoko v letu 1850; mož je to stare šole, in prej kot ne je prepričan, da se državi najbolje služi, če se vse prepove!

V govoru stoječa prepoved nas živo spominja na žalostno preteklost, in vzlic marsikateri britki izkušnji živi gosp. baron Hein še vedno v ti preteklosti, meneč, da sme Kranjsko vladati nekako tako, kakor jo je svoj čas vladal grof Turjaški! Tisto pa ni bilo vladanje, tisto je bilo krotenje, in če bo hotel baron Hein to krotenje z nova vpeljati, našega naroda v tej kronovini ne bo razbil, pač pa lbo sam doživel mnogo grenkega presenečenja.

Jurčičev „Tugomer“ ne sme na oder! To je najnovejše! Kolikor imamo olikancev, in tudi poluolikancev, vsi so ga že čitali. Knjiga je in bode v vsaki slovenski roki. Sedaj pa, ko hoče „Dramatično društvo“ vprizoriti zanimiv poskus, se li da „Tugomer“ tudi za oder prestrojiti, pride deželni predsednik s svojo modrostjo, ter izda prepoved, da si je moral vedeti, da bi k predstavi ne prišlo ni jedno bitje, koje bi „Tugomera“ že dvakrat ali trikrat prečitato ne bilo. To naj umé, kdor more, posebno, če se vpoštevata, da „Tugomerovo“ dejanje ne igra v naših časih, temveč v časih davno preteklih.

In kako utemeljuje deželna vlada svojo prepoved! Sklicuje se na § 3. gledališkega reda iz leta 1850. Izvlekli smo to antikvirano ministrsko naredbo iz prahu, ter prečitali omenjeni paragraf. O „tendenciozni vsebini“, in „o mogočini pospeševanja razpora mej narodi“ ni v nji nikake besedice. Vzroki, o kojih se sme jedna ali druga igra prepovedati, niso niti z besedico našti, tako da deželni predsednik lahko prepove vsako igro, če se mu ravno tako poljubi. Ali tukaj pa imamo pred sabo

igro, ki je že tiskana toliko in toliko let. Ko se je izdala, bila je predložena državnemu pravdnistvu, in le to je ni prepovedalo. Kar ni smel za tretji državni pravdnik, tega tudi deželni predsednik ne sme zabraniti, in naj se desetkrat sklicuje na starikasto ministrsko naredbo iz leta 1850!

Prepoved gospoda deželnega predsednika je v današnjih časih, ko skuša Körber vse narode sprijazniti, pravi unikum! Ona pa je tudi napad na svobodno literarično življenje, proti kojem moramo z vsvo odlčnostjo ugovarjati. Zatorej pričakujemo, da bode društvo uporabilo vsa postavna sredstva proti ukazu gospoda deželnega predsednika, in da bode minister Körber takoj energično vmes posegel, da se v bodoče s takimi prepovedmi ne bo begalo javno mnenje po Kranjskem!

Nekaj cerkvene zgodovine.

IV.

Pustimo razvoj katoliške cerkve v Orijentu na strani; saj ta ni važen za nas, važen pa je oni v zapadnih deželah, ker je bila s tem razvojem združena tudi usoda Slovencev. V Orijentu je bil velik teološki prepir. Morebiti so se Slovenci, ki so se po naselitvi dalje proti jugu raztezali, tudi kaj z njim bavili, znano nam to ni. Glavna zgodovina se začne za nas s šestim stoletjem. Pod Samom (7. stoletje) se prikazemo samostojne v zgodovini jedinkrat, zakaj potem smo pa vedno udje nemškega življenja. Katoliška cerkev pridobi že zgodaj pri organizaciji kmetskih držav, ki jih germanske čete snujejo veliko zemlje. Cerkev je mej prvimi organizatorji. „Država in cerkev so skupaj zrastle, in velikanskih bojov je bilo treba pozneje, da so se našle za obe prave meje“. Germani in Slovani še ne poznajo družih mest, kakor ona, ki so jih Rimljani zapustili v njihovih krajih; kot kmetje žive raztreseno po deželah. Cerkveno premoženje oskrbujejo škofje, župniki in sa-

mostani. V petem in šestem stoletju se cerkev še drži principov prve cerkve v Italiji in v Orijentu. Proti koncu šestega stoletja pa začne te principe zapuščati. „S pridobitvijo velikih posestev postali so škofje važne politične osebe, katere so ravno važne bile najvišjim plemenitajem“. Merovinški kralji so hoteli ta škofovska mesta sami oddajati. Sinoda v Orleansu (leta 511.) jim je to pravico še priznala. Prišli so tako plemenitaji na škofovska mesta, drugi, tretji sinovi fevdalnih gospodov. Bogastvo cerkve je duhovenstvo depraviralo.

Simonija, kupčija z duhovenskimi službami, je bila na dnevnem redu. „Ti možje niso več bili duhovni pastirje, očetje revežev, bili so dvorniki, ki za ubogo ljudstvo niso imeli srca, ki so isto izropali, izkorščali, kakor glasoviti škof Cantius iz Clermonta, ali Badegisel iz Mansa. Ta dva sta se združila z židi v skupno oderuštvo in živela sta pijano in razuzdano. Nižje duhovenstvo živelo je ravno tako in spuntalo se je večkrat proti pobožnejšim škofom. Disciplina je šla k zlodju“. Temu razdivjanju klera se je papež Gregor Veliki v bran postavil. „Kdo naj za grehe ljudstva pri Bogu prosi, če je duhovnik, ki bi to opravljati imel, višji grešnik, kakor bodi kdo izmej ljudstva“. Bilo je vse bob ob steno. Župnišča so bila raztresena po deželi, ni se jih moglo nadzirati in brez nadziranja in stroge discipline od zgoraj ta katoliški nižji kler ne hodi po cerkvenih potih. Duhovenske šole, ki so jih prvi organizatorji cerkve v zapadnih deželah osnovali, so zopet zamrle. „Von einer Kenntniss der früheren kirchlichen Praxis war selten beim einem Bischofe, geschweige denn bei niederen Clerus mehr die Rede“. Reveži so se skozi in skozi pozabili. „Dobri nameni so izginili iz cerkve Frankov in pohlepnost in gizardnost najgršve vrste sta bili na dnevnem redu mej duhovščino“. V Galiji ostalo je od krščanstva le še ime, pravi biograf sv. Kolumbana. Tudi v samostanih se je, ko so obogateli, grdo živelo, tako da so začetkoma osmega stoletja mnih in „Bogu posvečene“ device,

LISTEK.

Prva želja.

Spisal Jules Lemaitre.

V Bagdadu je živel svoje dni bogat meščan z imenom Turiri, znan radi svojega krepotnega življenja. Podpiral je ubožce z denarjem ter si prikratil marsikatero udobnost, da mu je ostalo več za miloščinjo. Z obhudovalja vredno potrpežljivostjo je poslušal reveže, hodeče k njemu tožit in tarnat. Za vsakega je imel tolažilno besedo, vsakemu je vedel pomoči.

Vdano je prenašal razne male nadloge in neprilike, ki grene več ali manj vsako človeško življenje. Bil je resnično vztrpen in se ni nikdar jezil, ako kdo ni bil povsem njegovega mnenja — redka čednost, kajti skrivna volja vsakega zemljana je, da bi stal nad vsemi drugimi, in da bi bili vsi taki kakor on.

Jezično svojo ženo je ljubil zvesto. Nikdar ji ni zameril, da ni vedno ostala mlada in lepa. Vse njene nauke je preziral velikodušno. Bil je tudi pesnik in dramatiški pisatelj, a nikdar ni zavidal svojim tekmečem uspeha, pač pa jim je pomagal, kjer se je le dalo.

Skratka, njegovo življenje je bilo samo čisto bratoljubje, dobrota in nesebičnost; veljal je v obče za svetega moža.

Vendar ni imel onega miru, kateri kraljuje navadno na obličjih svetnikov. Njegov obraz je kazal sledove silnih strastij in skritih muk. Često je pobesil oči, bodisi da bi premišljal, bodisi da bi prikril ljudem to, kar je bilo čitati na njih. Toda tega ni opazil nikdo.

Ne daleč od Badgada je živel turški puščavnik z imenom Metreja, čudodelnik, h kateremu so verniki romali trumoma. Odpovedal se je bil vsemu, kar spominja na človeško življenje, in bil tako miren, da so lastavice delale gnezda na njegovih ramenih. Brada, prevlečena s subim blatom, mu je segala do pasa, in njegovo telo je bilo podobno raskavemu štoru.

Tako je živel že devetdeset let.

Neki dan čuje jednega romarjev takole govoriti: „Zdi se mi, da se je v dobrotljivem Tuririju včlovečil sam Ormuzd. Nedvomno bi izginilo trpljenje s sveta, ako bi tak človek mogel izvršiti vse, kar želi“.

Nepremični Metreja je postal pri teh besedah še nepremičnejši. Očividno se je dvignil njegov duh do vsegamogočnega Ormuzda. Čez nekaj časa izpregovori in pravi: „Ako bi Turiri mogel izvršiti vse, kar hoče, postal bi jednak Bogu samemu, tega pa Ormuzd nikdar ne more dovoliti. Pač pa se bode od jutri dalje izpolnila vsaka prva želja, katero bode občutil

pobožni ta mož pri vsakem posamičnem dogodku svojega življenja.

— Hvala ti, čestiti Metreja, vzklikne romar vesel, to je na vse zadnje isto. Prva želja Turirijeva bode jednaka ostalim in bode plemenita in dobra. Naznanil si mi neizmerno srečo za veliko število ljudi.

Da je imel Metreja manj neprodorno brado, opazil bi bil romar nekaj posmehu podobnega na njegovih ustnih. Toda le za trenutek, kajti pobožni asket se je vglobil takoj zopet v skrivnostne svoje sanje.

Romar pa se je nemudoma povrnil v mesto, veseleč se vsi pot nebrojnih dobrih del, v katerih bode modri Turiri odslej brez dvojbe izražal skrivnostno svojo moč.

* * *

Toda ko se drugo jutro prebudi modri Turiri ter pogleda svojo, poleg sebe spečo ženo, dvigne se ta hipoma, skoči skozi okno ter se ubije.

Ko stopi iz hiše, obkolijo ga berači. Jedva začne iskati denar po žepih, pocenjajo berači drug za drugim mrtvi...

Na križpotu zastavijo mu vozovi pot. Kakor bi mignil, zgrudijo se vozovi in konji.

Poda se v gledališče ter se ondi spre z učenjakom Sarvilako radi nekega verza, katerega je ta pripisoval Nisamiju, a kateri je bil po mnenju Turirijevem last Saadija, pesnika rož. Med preprirom zadene Sarvi-

lako kap. Igra, katero so baš igrali, je dosegla velik uspeh. Vse je ploskalo. Nena doma zgrudi se avtor igre mrtev...

Turirija obide groza. Prestrašen hiti domov ter si v obupu vzame življenje.

Puščavnik Metreja je umrl isto noč.

* * *

Stopila sta isto uro pred sodni stol Ormuzdov.

— Radoveden sem, mislil si je asket, kako plačilo bode prejel grešni ta človek, katerega je narod cenil skoro tako visoko kakor mene, in ki vendar ni bil nič drugega nego lažisvetnik, kakor se je pokazalo zadnji dan njegovega življenja.

Toda Ormuzd obrne se smehljaje k Tuririju:

— Blagi Turiri, zvesti moj služabnik, vstopi v moje kraljestvo!

— Šala ni slaba, mrmra smeje se puščavnik.

— Nikdar še nisem bil bolj resen, zavrne ga Ormuzd.

Turiri si je želel biti rešen svoje žene, ki ni bila več mlada in lepa, beračev, ker so mu bili nadležni, vozovnikov in njihovih konj, ker so mu bili zastavili pot, Sarvilake, ker mu je isti nasprotoval in pisatelja igre, ker je dosegel večji uspeh nego on. Vse te želje bile so povsem naravne, in vse nesreče zadnjega dne Turirijevega so bile posledice prvih nagibov nie-

nune popolnoma razuzdane. Winkfried, (kot škof Bonifacij) nastopi leta 715. in skuša zopet katoliško duhovenstvo privaditi na prejšnje življenje, on skuša s kraljevo oblastjo razmerje mej cerkvijo in njim urediti, ali šele močna roka Karla Velikega napravi za nekaj časa red mej duhovenstvom.

Ta Karol Veliki je največji organizator srednjeveškega kmetijskega gospodarstva, kmetijske države. On je rešitelj katoliške cerkve. Bog zna, če bi brez njegovega velikega dela ne utočila. Karol prijel je nediisciplinirane duhovnike trdo v svoje roke, in dasi je tudi on velikanska posestva cerkvi daroval, uredil je škofo, samostane in druge duhovnike tako, kakor posvetne fevdalce. Če je hotel delo organizovati, moral je po vseh posesti in jih v red deti. Temu organizatoričnemu velikemu talentu cerkveni pisatelji v dobro štejejo, da je to vse storil iz pobožnosti. Ali on se ni briga za cerkvene sinode ali koncije, on je vse cerkvene in posvetne zadeve sam urejal v svojih „kapitularih“. Karol je s strogostjo in trdostjo silil na to, da so vsi verniki od vsega premoženja desetek župnikom odrajavali. „Ta strogost ni bila v duhu prve cerkve in le označuje posvetnega postavodajatelja“. (To desetino je cerkev od starih židov prevzela). V prvi cerkvi so se darovi za cerkev na oltar polagali. Te „oblacije“ so pozneje nehale, pod Karlom so zopet oživele. „Imena darovateljev so se po ofertoriju prebrala kar je dobro učinkovalo na spodbujanje darežljivosti. Zraven se je ljudstvu zabičalo, da so taki darovi posebno zdravilo duše“. Veliko posestva darovali so tedaj cerkvi tudi drugi bogataši. Ali tudi v tem času toži neki cerkveni zgodovinar, da so nekateri škofje radi pohlepnosti bili. „Karol Veliki je tožil o nekaterih škofih, da se najslabših sredstev niso strašili, če je šlo za to, da svoje cerkve obogatijo; on je karal, da nekateri duhovniki s popisovanjem dobrot darežljivosti, z izlepšanjem nebeskih lepot in s popisovanjem peklenjskih strahovitosti neumne ljudi zapeljujejo, da vse svoje premoženje cerkvi dajo in zraven svoje otroke brez dedščine puščajo; da celo h krivemu priseganju in pričanju zapeljujejo, da nasitijo svojo požrešnost; on kara ostro brezstidno kupčevanje (das freche Treiben) z relikvami, ki so se v mnogih slučajih v to rabile, da neumnim ljudem denar izvajajo“. Karol Veliki je umrl in z njim močna roka, ki je duhovenstvo v redu držala. „Nič ni propasti cerkve v državi Karola Velikega tako pospeševalo, kakor dejstvo, da so bili škofje politične osebe, načelniki strank, ki so se ljudstvu odtujili, ki so v svojem nižjem kleru videli le služabnike in orožja za svoje posvetne namene. Disciplina se je razmajala, kler je zopet zdijal“. Zopet je bilo treba dati menihom in posvetnemu kleru nova navodila in stroge predpise. To se ponavlja vsako stoletje.

govih, za katere ni odgovoren nihče. Kar je človeku nadležno, to sovraži, in kar sovraži, to hoče odstraniti, uničiti. Tako se rodi zlo v srcu najblažjega človeka. Da bi v tem trenutku mogel vsakdo izvršiti, kar bi hotel, uničil bi egoizem v kratkem času vse človeštvo. Dokaz temu Turiri. Ljudij ni soditi po njihovih nagibih, temveč po delih, ki so odvisna od njihove proste volje. Turiri bil bi, da nisem bil podelil čudotvorne sile prvim njegovim željam, nadaljeval dobrodelno svoje življenje. Zato ga ne sodim po njegovi naravi, temveč po njegovi volji, ki je bila dobra, in s katero si je zaslužil večni raj.

— Dobro, dé Metreja; koliko bode potem šele moje plačilo!

— Prav isto, pravi Ormuzd, dasi ga nisi popolnoma zaslužil. Bil si sicer svetnik, toda človeškega, razun domišljavosti, ni bilo prav nič v tebi. Posrečilo se ti je, zatreti v sebi naravno človeško, toda ako bi živeli vsi ljudje, kakor si živel ti, izmrl bi rod človeški še prej, nego ako bi imel vsak človek čudotvorno moč, kakoršno sem bil podelil Tuririju na predvečer njegove smrti. In volja moja je, da človeštvo ostane, zato sem je ustvaril. Opuščam ti zmoto tvojo, Metreja, ter ti odvarjam vrata svojega kraljestva, ker sem neskončno dober, tebi, blagi Turiri, pa ker sem neskončno pravičen.

— Toda... jeclja Metreja.

— Govoril sem...

(Prosto prevel M. J.)

V Ljubljani, 25. januarja.

Spravne konference v nevarnosti.

Še niso izvoljeni zaupniki Čehov in Nemcev in še ni določen dan, kdaj naj se vrše pravne konference, a že se kaže veliko principialno nasprotje med obema strankama. Nemci zahtevajo, naj se vrše konference za Češko posebej in za Moravsko posebej; Čehi pa zahtevajo takisto, da se morajo vršiti konference za Češko in Moravsko skupaj, da smejo češki poslanci vplivati na moravske in moravski poslanci na češke razmere. Sedaj se trudi vlada, zlasti pa češki minister dr. Rezek, da bi se dosegla v tem principialnem vprašanju sprava. — Doslej se je vedno poročalo, da je izdelal dr. Körber načrt jezikovnega zakona, ki bo podlagla češko-nemškimi konferencam. Sodilo se je, da objema ta zakon vse češke dežele, toda sedaj se poroča, da je izdelal justični minister baron Spens-Booden za Moravsko poseben načrt jezikovnega zakona. Körberjev načrt se nanaša potemtakem le na češko kraljestvo. — V vladnem odseku, ki pripravlja pravne konference, so ministrski predsednik dr. Körber, naučni minister vitez Hartel, justični minister baron Spens-Booden in češki minister dr. Rezek.

Črnagora in Avstro-Ogrska.

S Cetinja so prinesli „Narodni Listy“ obširen članek v odgovor na inspirirano notico tržaškega „Piccola“, ki je trdil, da se je razmerje med Črnogoro in Avstro-Ogrsko po posredovanju italijanskega kralja Humberta toliko izboljšalo, da pride knez Nikola kmalu zopet na poset k našemu cesarju. Za spravo se je — po notici „Piccola“ — tudi potezal ruski dvor. Člankar „Nar. Listov“ dokazuje, da je dobil „Piccolo“ tisto neresnično vest z Dunaja, ter da je v njej izražena le pobožna želja Kallaya in Goluchowskega, ki sta že sprevidela, da sta zašla v svojih spletkah proti knezu Nikoli in Črnigori mnogo predalet ter sedaj želita, da se razmerje znova uredi. „Nar. Listy“ dokazujejo, da se skriva Goluchowski za hrbet Humberta zategadelj, ker se je zbal delegacij, zlasti pa Čehov. Knez Nikola ne more priti na Dunaj kot skesan grešnik, kajti njega ne zadeva nobena krivda. Politiko Kallaya in Goluchowskega obsojajo prav tako v Rimu kakor v Peterburgu. Nad 20 let že izkorišča Avstro-Ogrska Črnogoro. A zato mora Črnagora prenašati le neprestane avstrijske sekature in k tem so se pridružili še gnjusni osebni napadi na Nikolo in prestolonaslednika Danila. Končno pa so lagali poloficiozni listi celo, da je Nikola nekako poneveril c. kr. poštenu erarju 500—600.000 gld ter jih je porabil za poroko svojega sina. Veliki škandal, ki je nastal zato, ker so raznesla Kallayeva trobila vest, da so se pretrgale poštne denarne zveze ter se je razbotalo, da je Črnagora na robu denarnega propada, je nova intriga Goluchowskega. Po pogodbi med črnogorsko in avstrijsko poštno upravo mora plačati naša država ali črnogorska kneževina za neizplačane denarne nakaznice le 5%. Določeno pa ni, do kdaj naj se nakaznice izplačajo. Črnogorska vlada je v prosep tujega dovoza in svojega izvoza uredila pošto čim najpopolnejše. Izdalo se je za to 150.000 gld., od česar ima glavno korist naša država, ki vvaža 1/3 vsega vvoza v Črnogoro. Nikdar še ni imela avstrijska poštna uprava niti najmanj povoda, dvomiti o realnosti črnogorske poštne uprave, kajti izplačevalo se je vse redno ali pa so se izplačevali 5% obresti za neizplačane nakaznice. Toda prijateljstvo Črnogore z Rusijo, Italijo in Turčijo je toli bolelo Kallaya in Goluchowskega, da sta skušala uničiti Črnogoro najprej politično, potem gospodarsko in končno moralno. Črnagora je hotela nedavno plačati 100.000 gld. svojih poštinih dolgov naši državi, toda ko so začeli trositi madjarski in dunajski listi laži o poneverjenju 600.000 gld. c. kr. avstr. pošte, ter so blatili infamno ves knežji dvor, se je sklicala Črnagora na svojo pogodbo ter hotela plačati le obresti. Takrat pa je ne le avstrijska nego tudi ogrska poštna uprava pretrgala poštno-denarno zvezo s Črnogoro. Ta pa ne obžaluje tega razpora, saj je imela od zveze korist samo Avstrija. Izvoz in dovoz se bo vršil poslej preko Bara in ne več preko Kotorja, in svoje potrebščine bodo dobivali Črnogorci iz Italije in Francije. Spletke Kallaya in osebna sovraštvo Goluchowskega do

Nikole se bo torej maščevala le nad Avstrijo, ne pa nad Črnogoro. To sprevidela nasprotnika Črnogore že danes, zato poskušata popraviti svojo napako. Toda Nikola ne pride prej na Dunaj, dokler ne dobi zadoščenja.

Vojna v Južni Afriki.

V Londonu so mislili, da bodeta Buller in Warren v par dneh razgnala in pognala v beg Bure, osvobodila Ladysmith ter potem nastopila marš v notranjost republike Oranje, toda zmotili so se bridko. S težkimi izgubami se je posrečilo Angležem prodreti par milj dalje, toda sedaj ne morejo več naprej. Pozicije Burov so baje nepremagljive, in vsa angleška vojska že nekaj dni ne more niti koraka dalje. Načrt Warrenov, da bi predrl glavno pozicijo Burov v Natalu, se je ponesrečil, in Warren se zopet umika. Vsled tega pa je — kakor se poroča iz Bruslja po informaciji transvaalskega poslanstva — zašla vojska Bullerja v obupen položaj. V Ladysmithu so se White in junaška njegova posadka že veselili, da jim je napočila ura odrešenja, toda — kakor stoji danes stvari — lepa njihova nada umira in usiha. Buller in Warren jim ne moreta pomoči, dasi sta jim tako blizu, da se čuje grmenje topov in vidi blisk pokajočih granat. Kakor se poroča iz Londona, namerava Warren polastiti se Spionskapa, hriba, ki dominira nad utrdami in s katerega bi mogli Angleži z uspehom bombardirati Bure. Težko pa, da izpuste Buri ta prevažni hrib. Bržčas doživi Warren ob tem hribu hud poraz. Če se to zgodi, je Buller zopet za več tednov primoran mirovati, dokler se ne ojačijo in pomnože njegove čete. Najnovejša vest govori, da so se Buri zagežili proti neutralnosti portugiskega ozemlja. Portugalska se namerava pridružiti Angležem ali jim vsaj dovoliti, da vdero preko njenega ozemlja v Transvaal. O maršalu Robertsu in lordu Kitchenerju ni slišati ničesar. Menda sta še vedno v Kapstadu. Moža se morata pač prej šele poučiti o razmerah ter se seznaniti s taktiko Burov, kar vse jima je še docela neznano. Splošni vtisk današnjih poročil je ta, da je prav zelo možno, da sta šla Warren in Buller preko Tugele po — batine.

Dopisi.

Z Vranskega, 23. januarja. Slovensko pevsko društvo „Vranska Vila“ imelo je dne 21. t. m. svoj drugi občni zbor. Iz poročila tajnikovega in blagajnikovega je razvidno plodonosno delovanje preteklih dveh let. Udov je imela „Vila“ 56 in sicer: 2 častna, 3 ustanovne, 35 izvršujočih in 16 podpornih. Posebna dobrotnika lanske leto bila sta slavna posojilnica na Vranskem in g. Lukman v Brodih. Odborovih sej je bilo sedem; pevske vaje so se vršile redno po dvakrat, oziroma trikrat na teden. Društvo nastopilo je večkrat v koncertih in zabavnih večerih, se udeležilo korporativno cesarske sv. maše dne 18. avgusta in pelo na vseh svetnikov dan nagrobnico umrlim članom in prijateljem. Izlet v prijazni Žalec obnesel se je posebno dobro in ostane vsacemu v najboljšem spominu. Denarnega prometa imela je „Vila“ v teh dveh letih 4590 kron 90 h. in prebitek blagajne znaša danes 28 kron. V odbor za bodoče leto izvoljeni so: predsednikom: Karol Schwentner, trgovec in posestnik; podpredsednikom: Matija Sevnik, c. kr. sodnijski oficial; tajnikom: Fr. Ocvirk; blagajnikom: Franc Oset; pevovodjem: Iv. Kramar; gospodarjem: Anton Aleš; odbornikom in namestnikom: Ivan Golob, Luka Stober in Anton Zorko.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. januarja.

— Ljubljanski ulični napisi. Ministrstvo notranjih del je razveljavilo sklep občinskega sveta ljubljanskega z dne 3. oktobra 1899, s katerim se je naknadno odobrilo po županu odrejeno nabitje samoslovenskih uličnih tabel v Ljubljani. O ti stvari bomo še govorili, kakor hitro dobimo vpogled v ministrski odlok.

— Državnozborna volitev na Gorškem. Glede shoda „pri Rebku“, o katerem trdi g. dr. Gregorič, da se je izrekel

soglasno za grofa Alfreda Coroninija, dočim je g. Gabršček poročal, da se večina ni izrekla tako, smo prejeli danes naslednjo brzojavko: „Izjavljava, da je brzojavka Gabršček o shodu „pri Rebku“ popolnoma neresnična. Grof Alfred Coronini je bil jednoglasno proglašen kandidatom. Navzočna Vidmar, župan v Lokavcu, Slokar, župan v Skriljah“. Z ozirom na to brzojavko se nam zdi primerno opomniti, da smo včeraj priobčeno poročilo o shodu „pri Rebku“, ki soglaša s poročilom gosp. Gabrščka, dobili od popolnoma neodvisne in nepristranske strani.

— Lahi in jezikovno vprašanje. Iz Trsta se nam piše: Včeraj je imela „Associazione Progresista“ občni zbor, na katerem je znani dr. Venezian sprožil jezikovno vprašanje na Primorskem. Sklicuj se na pravne konference, ki se bodo vršile, je rekel, da se namerava izdati jezikovni zakon v varstvo narodnih manjšin za celo državo, in da je potrebno, da zavzemo primorski Lahi proti temu določno stališče in se zjedinijo na obrambo svojih pravic. Koj na to je izjavil predsednik Benussi, da je že povabil 44 odličnih laških mož iz Trsta, iz Istre in iz Gorice na sestanek, ki bo v nedeljo v Trstu in kjer se bo razpravljalo o jezikovnem vprašanju.

— Umazana reklama. „Slovenec“ je v svoji 4. številki vprašal: „Ali Vas je kaj sram?“ Ko smo prebrali tiste vrstice, smo takoj sumili, da to ni družega, kakor reklama za „Slov. učitelja“, kajti povedali so v tisti sapi, da imajo tisto ominozno številko v uredništvu „Slovenca“, in to samo za to, da bi odvrgli vsak sum od sebe. Povedati so hoteli kako veliko število naročnikov ima „Slov. učitelj“ in ob enem dati naprednemu učiteljstvu brco. „Das angenehme mit dem Nützlichen“, kaj ne da! „Ako niso sami tega storili, so si pa koga naročili,“ bilo je obče mnenje in tudi mi smo to slutili. Naša slutnja nas ni varala. Informirali smo se namreč pri zanesljivih osebah, komu so po pošti v Kranju doposlali list? Dognali smo, da nobenemu učitelju. A tudi ko bi bili poslali list kakemu učitelju, smelo trdimo, da na kranjski pošti ni bil oddan noben list, ki bi imel te glose zapisane. Zatrnilo se nam je, da bi ga bili zato poklicani faktorji konfiscirali ter izročili finančni oblasti. Gospoda so premeteni, a vendar so se enkrat zopet precej hudo urezali, ker niso pomislili, da tudi za „Slov. učitelja“ veljajo poštni predpisi. Mogoče, da hranite res kak list, a kdo vam vrjame? Kadar bode zopet na tako umazan način delali reklamo, pomislite stvar malo boljše. In če tudi bi bil to res storil kak učitelj, čemu naj bi nas bilo sram? Če bi se mi morali sramovati zaradi ednega, kako bi moralo šele druge sram biti zaradi dveh treh ali še večih, ki v teoriji sovražijo prosto ljubezen, a v praksi jo pa poskušajo.

— Slovensko gledališče. Danes se bodo igrali v tretjič in v letošnji gledališki sezoni zadnjič „Rokovnjači“, narodna igra s petjem. Že dve sezoni polni ta velezabavna igra naše gledališče in zato smemo pričakovati, da se tudi današnja, 7. predstava „Rokovnjačev“ obnese tako kakor dosedanje. — Za drugo Wagnerjevo opero, za „Večnega mornarja“ so se nabavile nove dekoracije ter ima sodelujoče osebe vsak dan več vaj, da bo opera uspela čim najlepše.

— Občni zbor slovenskega pisateljskega podpornega društva. Ker se v ponedeljek, 22. januarja zaradi preslabe udeležitve ni mogel vršiti občni zbor, se na novo sklicuje v ponedeljek 29. januarja z dostavkom, da se bode isti vršil na istem mestu in ob istem času, to je zvečer ob osmih v gostilniških prostorih „Narodnega doma“ ob navzočnosti kateregakoli števila členov.

— Umetniško društvo. Tudi sinočni jour-fixe je bil jako mnogobrojno obiskan ter živahen kakor vsi dosedanj. Društvo ima vedno več novih prijateljev. Včeraj je predaval o Aškerčevih novih poezijah g. E. Gangl, ki je prav izvrstno označil pomen in vpliv Aškerca v slovenski literaturi ter opozoril na nove krasote Aškerčevih nedavno izšlih poezij. Predavanje se je sprejelo z velikim odobravanjem. Pevski in glasbeni vsposed so izvajali gđ. Am. Carneri, g. Lebeda, g. Junek in g. Prochaska. Odveč bi bilo znova naglašati vrline in kra-

sote petja izborne naše gđne. primadona. Gđna. Carneri ima grlo slavca. Zapela je Mascagnijevo romanco iz opere „Cavalleria rusticana“ in dražestno Galovo poljsko pesem po H. Heinejevih besedah „Mädchen mit dem rothen Mündchen“. Tudi gospod Lebeda je žel mnogo priznanja za dvoje svojih točk, kateri je pel s čutom in z zvonkim glasom. Pel je arijo iz Čajkovskega opere „Onegin“ in pesem Hvale „Kak si krasna“. Želeti je, da se razširi zanimanje za naše umetniško društvo čim najbolj med našim narodom.

— „Slovensko planinsko društvo“ priredi v petek, dne 26. t. m. v gorenjih prostorih „Narodnega doma“ planinski večer s predavanjem, na kojem bode gosp. notar Plantan nadaljeval pričeto predavanje o svojem potovanju na severni rtič. Členi in njih obitelji se vabijo, vpeljeni gostje dobro došli.

— „Dantejev pekel“, II. velika maskarada pevskega društva „Ljubljana“ vrši se, kakor že naznanjeno, dne 4. februvarija t. l. v Sokolovi dvorani. Vstopnina 1 gld., maske in člani narodnih društev 70 kr., p. n. podporni člani 50 kr., obitelj 3 oseb 2 gld. Vstopnice se bodo prodajale pri g. Češkarku v Šelenburgovih ulicah, pri g. Čudnu na Mestnem trgu ter pri g. Podrekarju na sv. Jakoba trgu. Vabila so se deloma že, deloma se bodo šele razposiljala ta teden. Dasiravno se odbor s pomočjo pomnoženega odbora najintenzivneje trudi pri kontroli tako ogromnega razpošiljanja vabil, toda vendar vzlic temu se mu kaka neljuba pomota pripeti, kar naj dotični, kateri bi vabila ne bil dobil, blagovoli oprostiti, ter se glede tega obrne direktno na odbor društva, kateri rade volje ustreže vsakej želji. Vse podrobnosti maskarade naznanijo se tekom prihodnjih dnij.

— Komisija za cenitev osebne dohodarine za volilni okraj Logatec. Pri dopolnilnih volitvah v komisijo za cenitev osebne dohodarine v Logatci, ki so se vršile dne 24. t. m. pri c. kr. okr. glavarstvu v Logatci, so bili izvoljeni: v prvi volilni skupini g. Josip pl. Obereigner iz Šneperka kot namestnik, v drugi volilni skupini g. Alojzij Pogačnik iz Cerknice kot člen, v tretji volilni skupini g. Dragotin Lapajne kot člen g. Franjo Petsche iz Starega trga kot namestnik. V prvi volilni skupini je samo 1 volilec; v drugi jih je 34, od teh jih je volilo 21, in je dobil izvoljeni 19 glasov; v tretji volilni skupini je 418 volilcev, od teh jih je volilo 259, 11 glasov je bilo neveljavnih in izvoljena sta dobila 146, odnosno 145 glasov. Drugi glasovi so se razcepili ter sta dobila največ g. Ivan Vogel, c. kr. učitelj v Idriji, 63 in g. Mihael Arko, dekan v Idriji, 65 glasov.

— Komisija za cenitev osebne dohodarine za radovljjski okraj. Pri dopolnilnih volitvah v komisijo za cenitev osebne dohodarine za radovljjski okraj, ki so se vršile dne 22. t. m. v Radovljici, so bili izvoljeni: v drugi volilni skupini gosp. dr. Jan. Vilfan, odvetnik v Radovljici, kot člen; v tretji volilni skupini gosp. Janez Berlič, župnik v Mošnjah, kot člen in g. Andrej Gerčar, nadučitelj v Radovljici, kot namestnik.

— Kasacijski dvor in cigan Simon Held. Včeraj se je kasacijski dvor pod predstvom senatnega predsednika Abrama bavil s ciganom Simonom Heldom, ki je 9. januarja l. l. v družbi z Gašperjem Heldom in z neko ciganko na cesti pri Krki umoril kmeta Martina Novljana. Kakor znano, je novomeško porotno sodišče Simona Helda, ki pri prvi obravnavi svojih sokrivcev ni hotel izdati, obsodilo na smrt na vislicah. Cesar je obsodbo potrdil in dne 18. maja l. l. je sodna komisija naznanila Sim. Heldu, da bo drugo jutro obešen. Krvnik je bil že prišel v Novo mesto. Held se je vstrašil smrti in je prosil, naj se ga pelje k preiskovalnemu sodniku. Temu je Held rekel, da on ni pravi morilec, nego da je njegov tovariš Gašpar Held Martina Novljana s sekuro umoril, on, Simon Held, pa da je bil njegov sokrivec. O tem je sodišče obvestilo Heldovega zagovornika dr. Žitka, ki je takoj zahteval, naj se obnovi postopanje proti Heldu. Sodni dvor je to odklonil, toda zagovornik dr. Žitek se je pritožil na višje sodišče v Gradcu, vsled česar je sodni dvor izvršitev justifikacije sistiral. Med juristi je ta sklep takrat obudil veliko senzacijo in obče se je sodilo, da v smislu zakona sploh ni več mogoče izvršiti obsodbe na smrt.

Višje sodišče v Gradcu je zagovornikovi pritožbi ugodilo in zankazalo novo postopanje proti Heldu. Proti Gašparju Heldu in z njim ubegli ljubici Simona Helda je bila izdana tiralnica, ali doslej še nista prišla pravici v roke. Po končani novi preiskavi je prišel Simon Held drugič pred porotnike in bil dne 21. novembra l. l. novič obsojen na smrt. Held je proti tej obsodbi podal ničnostno pritožbo in s to se je včeraj bavil kasacijski dvor. Helda je zastopal dunajski odvetnik dr. Sežun, ki je zavzel stališče, da je novomeško porotno sodišče prekoračilo svoje pravice, ko je Helda drugič na smrt obsodilo. Zakon določa, da se obsodba na smrt ne sme poostriiti, in da sme obsojenec od naznanitve, kdaj bo justificiran, samo 24 ur ostati v smrtnem strahu, nič več. Helda je pa ta strah pred smrtjo mučil od 18. maja naprej toliko časa, da je prišla iz Gradca odredba, naj se začne nova preiskava. S tem nepopisnim dušnim trpljenjem se je obsodba na smrt vsekako poostriila in je vsled tega druga obsodba nezakonita in nična. Generalni advokat Okretič je zastopal stališče, da duševno stanje obsojenca ni del kazni same, ker zakon prepoveduje, da bi se smrtna obsodba ne smela takoj izvršiti. Če bi nasprotno mnenje obveljalo, bi vsak obsojenec še pod vešali lahko karkoli izpovedal in bi se potem vselej in gotovo rešil smrti. Kasacijski dvor se je pridružil izvajanjem generalnega advokata in je Heldovo ničnostno pritožbo kot neutemeljeno zavrgel. Obsodba na smrt je torej potrjena, vendar se poroča, da bo Held najbrž priporočen v pomiloščenje.

— Kamniški salonski orkester priredi s prijaznim sodelovanjem pevskega društva „Lira“ v dvorani zdravšča v nedeljo dne 28. januarja t. l. v korist bolniškemu podpornemu zakladu vojaškega veteranskega društva cesarjevič nadvojvoda Rudolf v Kamniku koncert. Vzpored obsega samo odbrane skladbe.

— Ptujsko učiteljsko društvo bode zborovalo dne 1. februvarja t. l. in sicer ob pol 11. uri dopoldne z vspešnim, objavljenim v zadnji številki „Učiteljskega Tovariša“, kjer se je glede začetka zborovanja urinila pomota. To naj blagovolijo cenjeni soudje vzeti na znanje ter obvestiti tudi one, katerim morda „Slov. Narod“ ne pride v roko.

— Pri glavnemu zboru političnega društva „Pozor“ v Ptuiju dne 23. jan. volil se je sledeči odbor: Predsednik g. Josip Zelenik, posestnik pri Sv. Urbanu; podpredsednik g. dr. Ante Brumen, odvetnik v Ptuiju; blagajnik g. dr. Tomo Horvat, odvetnik v Ptuiju; tajnik g. Miran Lorber, odvetniški sollicitator v Ptuiju; odborniki gg. Vinko Bezjak, krojaški mojster v Ptuiju; Marko Pavlinič, posestnik v Ptuiju; Alojzij Šuta, župnik pri Sv. Marjeti; namestniki gg. Josip Sinko, župnik pri Sv. Bolfenku; Miha Brenčič, veleposestnik v Žabjaku; Aleks. Pinterič.

— Čitalnica v Brežicah priredi dne 10. februvarja t. l. koncert in plesni venček, na katerem svira slavno znana vojaška godba c. in kr. 53. pešpolka iz Zagreba. Začetek ob 8. uri zvečer. Nadejati se je obilne udeležbe.

— Vranska narodna čitalnica priredi v nedeljo, dne 4. februvarja, ob 7. uri zvečer veselico s petjem (s prijaznim sodelovanjem „Vranske Vile“), prosto zabavo in plesom, K mnogoštevilni vdeležbi vabi najljubšeje obdor.

— Samomor. V Celovcu se je obesil vojak pešpolka št. 17 Franc Zupan s Križne gore. Kaj je pravi vzrok?

— Pozabljen voznik. Čevljar Anton Boltežar našel je 20. t. m. zvečer na izanški cesti v voz vpreženega konja. Voznik je ležal poleg voza popolnoma pijan. Boltežar je pijanega voznika in konja spravil v Remžgarjev hlev v Črni vasi. Voznik se je ponoči zbudil iz spanja in odšel, konja in voz pa pustil pri Remžgarju in še doslej ni prišel ponja.

— Na poti v Šiško za Kozlerjevim gradom so včeraj popoldne videli sprehajalci dva postopača, ki sta menjavala obleke in se preobuvala. Nekdo je obvestil policaja in ta je oba postopača prijel. Med potjo sta se stražniku upirala in na frančiškanskem mostu je eden postopač zagnal nekaj v vodo. Prijeta postopača sta na sumu, da sta v Šiški ukradla obleko in čevlje.

* Ravnatelj Ivoške posojilnice — samomorilec. Ravnatelj gališke posojilnice v Lovu, Fran Kuszynski, se je radi velikih dolgov — baje 500.000 kron — v Rzeszowu ustrelil. Ker raznih menic ni mogel plačati ter so ga upniki pritiskali, bi bil moral odložiti ravnateljstvo ter postati navaden uradnik. To ga je pognalo v smrt. Bil je šele 42 let star.

* Influenca se zopet pojavlja na raznih krajih, in tudi katarska prehlajenja sopil se množé v sedanji dobi. Zdravniki priporočajo poleg drugih sredstev zoper te bolezni naravne kisle vode, in sicer v prvi vrsti Mattonijevo Gieshübelisko kisló vodo, ki se je izvrstno obnesla pri vseh influenčnih epidemijah. Glede uporabe treba vprašati za svet zdravnika.

* Odvetnik — morilec. Iz Baracke (aradska županija) javljajo, da se je ondi te dni sprl odvetnik dr. Ljudevit Nagy s svojim klientom, kmetom Pestrillom. Odvetnik se je toli razbesnil, da je v svoji togoti zgrabil nož ter ga zarinil kmetu do držaja v prsi. Odvetnika so odvedli orožniki k aradskemu sodišču.

* Tragedija radi — 7. hčerke. V Lobedigu pri Römerstadtu se je pripetila grozna rodbinska tragedija. Neki pijanstvu udani kovaški mojster Krönes, oče šestero hčerk, je dobil 7. hčer. To ga je tako razkačilo, da je zgrabil banjo, v kateri so kopalí novorojenčka, ter jo vrgel s toliko silo ob tla, da se je banja razbila in se je otrok ubil. Nato je zgrabil še otročnico, jo vrgel na tla, ter jo pretepal tako dolgo, da je obležala v omedlevici. Potem pa je hotel še babico ustreliti, kar pa so mu še pravočasno zabranili. Krönesa je žandarmarija odvedla takoj v zapor.

* Niso pomiloščeni! Iz Brna javljajo, da je dne 22. t. m. došla iz cesarske kabinete pisarne rešitev, da je odbita prošnja zagovornikov one sedmorice Čehov, ki so se pri kontrolnem shodu zglasili z „zde“. Cesar ni pomilostil nikogar ter je ostal torej zvest svoji grožnji, katero je izrekel dr. Stranskemu.

* Krvav zločin častnika. V Veroni so zaprli častnika Truzilerja, ker je storil na svoji ljubici s pomočjo babice prepovedan čin. Vsled tega čina je dekle umrlo. Babica se je zbala oblasti, zato je s častnikovim dovoljenjem razsekala truplo na štiri kose, jih zavila v vreče in vrgla v neko jezero, kjer so vreče našli.

* 49 milijonov ljudi — strada. Iz Indije je došla vest, da je zavládala ondi grozna beda. Samo na angleškem ozemlju gládúje 22 milijonov. Izmed stradajočih je dobilo doslej šele 3¼ milijonov od vlade pomoč.

* Zamorec z dvema srcema. V New-Yorku izhajajoči medicinski list „Medical News“ poroča, da je prišel k ondotnemu zdravniku zamorec, ki je imel na desni in levi strani srce. Zamorec se bo za denar kazal, po smrti pa ga vzamejo v anatomíčen kabinet. Zato je napravil z zavodom že pogodbo.

Književnost.

— „Život“. Mjesečna smotra za književnost i umjetnost. Izdaje društvo hrvatskih umjetnika u savezu sa nekolicinom hrvatskih književnika. Uredjuje dr. Milivoj Dežman. Uredništvo i uprava „Života“ nalazi se na svenčilišćnom trgu broj 3. Telefon broj 205. „Život“ izlazi svakog prvog u mjesecu na četiri arka u quartformatu sa nekoliko slika u tekstu. „Životu“ je cijena 12 kruna na godinu; poštom 14 kruna. Predplate primaju se na četvrt, na pol in cijelu godinu. U komisiji knjižare Rob. F. Auera u Zagrebu. — „Život“, knjiga I. Sv. I. Siječanj MCM. Slike: V. Bukovac: Slijepci (Dante Purgatorgatorio). R. Frangeš: Justitia (fragmet). O. Iveković: Portrait. Vignete od Bele Čikoša. Sadržaj: Str. Kranjčević: Hrist djetetu u crkvi. — Vladimir Borotha: Badnjak. — Kozarčeva autobiografija. — Vladimir Vidrić: Ambrozijska noć. — A. G. Matoš: Samotna noć. — Mihovil Nikolić: Ja drščem kao sjena. — Ylajali: Jedna večer — siva. — Xeres de la Maraja: Pastourelle. — Dr. A. Tresić-Pavičić: Tehnika i katarsa Katarine Zrinjske. — Dr. Stj. Miletić: Ermete Novelli. — Srećko Albini: Za hrvatsku glazbu. — Jakša Čedomil: Prilog talijanskoj književnosti: Giovanni Pascoli. — Dr. Nikola Andrić: Iz njemačkog Zagreba. — Ivanov: Giovanni Segantini. — Viktor Kovačić:

— Hrčić: Češka umjetnost. — Iz književnog i umjetničkog svijeta: Knjige društva sv. Jeronima. Pjesme dra. Velimira Deželića. Strossmayer u Flammariionovoj knjizi. Zola: Fécondité. Engleska književnost. Kemija XIX. stoljeća. Jef Lambeaux: Passions humaines. Steinlen. — Smotra: Iz raznih listova. Nove knjige. — O tej smotri spregovorimo v kratkem kaj več. Danes jo le toplo priporočamo. — Naročnino na „Život“ sprejema knjigotržec L. Schwenner v Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 25. januarja. Krščansko-socialna stranka je sinoči sklenila resolucijo, s katero se odobrava Körberjeva pravna akcija in se zajedno zahteva, naj se skliče državni zbor. Končno se izreka obžalovanje, da se je predsedništvo nemške napredne stranke obrnilo do ministrskega predsednika v zadevi dunajske občinske volilne reforme, češ, da se s tem razdira soglasje mej levičarskimi strankami. Vsled tega zadnjega odstavka je pisal danes dr. Gross princu Liechtensteinu daljše pismo, da si ne da omejiti njegova stranka svobodnega postopanja v tacihi zadevah.

Dunaj 25. januarja. Občni položaj v revirjih, koder so začeli premogarij štrajk, se je obrnil v toliko na bolje, da so podjetniki opustili svoje nasprotovanje ustanovitvi posredovalnih uradov. Na Saksonskem se je železniški obrat znatno skrčil, ker nedostaje premoga.

Praga 25. januarja. „Nar. Listy“ pravijo, da morajo češki poslanci, predno se udeležé spravnih konferenc, zahtevati zagotovilo: da se bodo konference za Češko in za Moravsko skupno vršile ter da ostane nedotaknjena jedinstvo češkega kraljestva.

Pariz 25. januarja. Nekateri poslanci, ki se imajo asumpcionistom zahvaliti za njihove mandate, so provzročili v parlamentu velik škandal. Zbornica je poslanca Bernarda začasno izključila od sej. Zapustil je dvorano šele potem, ko so prišli vojaki.

Bruselj 25. januarja. Transvaalsko poslanštvo pravi, da je dobilo brzojavko, ki naznanja, da se generala Warrensa poskus, obiti burske pozicije, ni posrečil. Warrens mora narediti obupen naskok na fronto skoro nezavzemljivih burskih pozicij, da reši Bullerja, a te naloge najbrž ne bo zmogel.

London 25. januarja. Vojno ministrstvo je dobilo o polnoči brzojavno poročilo, da se je generalu Warrensu v torek posrečilo zavzeti po ljutem boju najvažnejšo bursko postojanko, Spionskop, in pognati Bure v beg. Buri so opetovano poskusili zadobiti to postojanko, a dasi streljajo neprestano z granatami, upa Warrens, da ohrani zavzeti Spionskop. Angleži so v tej bitki zelo trpeli. General Woodcamp je bil nevarno ranjen.

London 25. januarja. Portugalska vlada je dobila uradno obvestilo, da so Buri kršili nevtralnost portugalskega ozemlja.

London 25. januarja. Tekom zadnjih dni so bili v bojih krog Ladysmitha ubiti trije časnikarji, poročevalci listov „Standard“, „Daily Mail“ in „Morning Post“.

London 25. januarja. Kitajski cesar je podpisal dekret, s katerim imenuje princa Thuana cesarjem. Novi cesar zasede 31. t. m. prestol.

Berolin 25. januarja. „Local-anzeigerju“ se poroča iz Petrograda, da je afganski emir dal razdreti vsa pota, ki vodijo iz Kuška v Herat, in da je ob ruski meji postavil vojaški kordon.

Darila.

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo, sv. Cirila in Metoda: Gosp. Jan Gruden v Idriji 5 K, darovali trije neimenovani v gostilni „pri Zagodu“. — Živeli darovalci! Za Prešernov spomenik: Pri Il. Kadilnikovem večeru pri „belem volku“ zbrani prijatelji 11 K 13 vin. — G. Ante Beg, urednik „Domovine“ v Celji 20 K, katere je nabrala gđ. Mici Miklavčeva na odhodnici g. Saxa v Nar. domu v Celji. — G. Jan Gruden v Idriji 5 K, darovali trije neimenovanci v gostilni „pri Zagodu“. — Skupaj 36 K 13 vin. —

Spominjajte se dijaške in ljudske kuhinje pri igrah in stavah, pri svečanostih in oporokah, kakor tudi pri nepričakovanih dobitkih.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 3062 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Januar	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
24.	9. zvečer	735.3	4.5 sl. jzahod	oblačno		
25.	7. zjutraj	732.3	5.5 sl. jzahod	dež		
"	2. popol.	731.8	6.6 sr. vsvz.	pol. oblač.		0.0 mm

Srednja včerašnja temperatura 3.1°, nor-
male: -21°.

Dunajska borza

dne 25. januarja 1900.

Suupni državni dolg v notah	99 K 70	h
Skupni državni dolg v srebru	99	40
Avstrijska zlata renta	98	95
Avstrijska krona renta 4%	98	65
Ogrska zlata renta 4%	99	05
Ogrska krona renta 4%	94	95
Avstro-ogrsko bančne delnice	131	50
Kreditne delnice	234	90
London vista	242	10
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	10
20 mark	23	61
20 frankov	19	22
Italijanski bankovci	89	70
C. kr. cekini	11	41

Z žalostnim srcem naznanja podpi-
sanec v svojem in v imenu svoje so-
proge ter hčera in sina, da je Bog vse-
mogočni poklical našega ljubega sina,
oziroma brata, gospoda

Viljema Zorca

po dolgi, mučni bolezni, dne 24. janu-
varja t. l. ob 1/4 na 4. uro popoldne,
previdnega s tolažili sv. vere, v staro-
sti 17 let k sebi v boljše življenje.

Pogreb draga ranjega vršil se bo
dne 26. januarja t. l. ob 1/4. uri popo-
ludne iz hiše žalosti, na Tržaški cesti
št. 57, k sv. Krištofu, kjer se položi k
večnemu počitku.

Sv. zadušne maše brale se bodo v
farni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Tr-
novem.

V Ljubljani, 25. januarja 1900.

Ivan Zorc

(207)

o č. e.

V Narodni kavarni v Ljubljani

oddajo se še sledeči časopisi
v drugo roko:

„Slovenski Narod“, „Ljubljanski Zvon“,
„Nada“, „Fremdenblatt“, „Neue Freie
Presse“, „Reichswehr“, „Wiener Allg.
Zeitung“, „Arbeiter Zeitung“. (201)

Dovršen šestošolec

sprejme se kot praktikant (179-2)
v lekarni A. Šušteršiča v Krškem.

Učenec

iz dobre hiše vsprejme se v trgovino z
mešanim blagom na deželi.

Kje? pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“. (206-1)

Steklarska obrt

v nekem mestu na Spodnjem Štajerskem,
že nad 50 let obstoječa, se zaradi rodbin-
skih razmer takoj ali z novim letom proda.
Več pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih
in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co.

žgalnica apna in premogokop Zabukovce
(Buchberg), pošta Pletrovče (Pletrovitsch)
pri Celju. (143-3)

Bordeaux-in Marsala-vino.

Izborna stara vina

pripravna posebno za bolnike in okrevajoče,
kateri potrebujejo krepičalnih in ojačevalnih
sredstev. (2291-6)

Steklenica 3/4 litra držeča 1 gld.

Lekarna Piccoli v Ljubljani.

Vnanja naročila proti povzetju.

Ces. kr. avstrijsko državna železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž**. Ob 12. uri 5 m. po aodi osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenz, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heba, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje**. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopo-
ludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genevo, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Mavega mesta in Kočevja**. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Slov. trgovsko pevsko društvo

vabi vse gg. društvenike na

pevski sestanek

koji se vrši

danes v četrtek ob 9. uri zvečer
v „Narodnem domu“

povodom odhoda odbornika

gospoda Davorina Šetinca.

Na zdar!

(202)

Dobro ohranjen

glasovir

(Stutzflügel)

(203)

kupi se za primerno ceno.

Natančneje v upravništvu „Slov. Nar.“.

Izjava.

Podpisanec preklicujem tem
potom psovko, katero sem ope-
tovano izrekel ter z njo v veliki
in odlični družbi nemilo razžalil
tukajšnjega gospoda Tomažiča.

Zagorje ob Savi, 15. januarja 1900.

Albert Uczessanek.

(204)

Advokat dr. M. Hudnik

naznanja s tem, da je premestil svojo pisarno iz Gospod-
skih ulic

(205-1)

na Kongresni trg št. 14

v Souvanovo hišo, tik nunske cerkve.

C. kr.

priv.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Ustanovljena v letu 1838.

Ko nam je g. IVANA PERDANA, dolgoletnega in zaslužnega zastopnika naše

glavne agenture za Kranjsko

žalibog vzela smrt, oddali smo zastopništvo te glavne agenture sinoma umrlega ter
sedanjima imejiteljima tvrdke

Ivan Perdan v Ljubljani

gospodoma ERNSTU ter JOSIPU PERDANU.

Ravnateljstvo.

(174-2)